

Samenvatting

Na samenwerking met ondernemers- en bewonersverenigingen, VVV, Centrummanagement en Toegankelijk Maastricht is een nieuw uitstallingsbeleid tot stand gekomen dat bestaat uit een 'bescheiden' basisbeleid én ruimte voor maatwerk. Uitstallingen kunnen bijvoorbeeld bloembakken, verkoopwaren of reclameborden zijn die een ondernemer voor de gevel van zijn zaak kan zetten.

Het basisbeleid beschrijft welke uitstallingen ondernemers vergunningvrij en zonder kosten kunnen plaatsen. Daar bovenop kunnen ondernemers op straatniveau gezamenlijk een 'straatplan' indienen, waarin afgeweken wordt van het basisbeleid. De gemeente toetst dit straatplan en verleent daarvoor bij akkoord een vergunning.

Zo leidt het vernieuwde uitstallingsbeleid tot deregulering, minder lasten voor ondernemers en ruimte voor maatwerk op straatniveau. Tegelijkertijd blijft het mogelijk om de vrije en veilige doorgang op het trottoir en het historisch karakter van met name de binnenstad te waarborgen.

Beslispunten

1. het bijgevoegde voorstel voor geactualiseerd uitstallingsbeleid vast te stellen;
2. de algemene regels voor vergunningvrij plaatsen van uitstallingen vast te stellen;
3. In te stemmen met een overgangsfase van 1 jaar;
4. In te stemmen met een evaluatie van de straatplannen na 1 jaar en een brede evaluatie na 5 jaar.

1. Aanleiding

De gemeente Maastricht werkt aan optimalisatie van het beleid, volgens het principe van de dubbele regelkring: de ervaringen/resultaten vanuit de uitvoeringspraktijk vinden hun vertaling in tactisch/operationeel beleid.

Eén van de onderdelen waar een verbetering zowel qua inhoud als proces mogelijk is, is het uitstallingenbeleid. Onder een uitstalling wordt verstaan: "een verplaatsbaar en niet permanent verankerd object op, aan of boven de weg, geplaatst voor c.q. in de onmiddellijke nabijheid van een pand, dat tot doel heeft om de aandacht te vestigen op de ter plaatse gevestigde onderneming en/of gericht is op het maken van reclame voor deze onderneming dan wel dat wordt geplaatst ter verfraaiing van het pand, en waarbij geen sprake is van een standplaats of een onderdeel van een terras."

Het huidige uitstallingenbeleid van de gemeente Maastricht dateert van 1989. Er was vóór die tijd met name in de binnenstad een wirwar van uitstallingen ontstaan. De veiligheid en bereikbaarheid kwam door de hoeveelheid uitstallingen in gevaar en het straatbeeld was onrustig. Om hier meer rust in aan te brengen, de karakteristieken van de historische binnenstad weer tot uiting te brengen en de veiligheid en bereikbaarheid te waarborgen zijn er sindsdien regels verbonden aan het plaatsen van uitstallingen.

Op hoofdlijnen: In de binnenstad zijn twee plantenbakken langs de deur toegestaan (max. opp. 0,20m²) met in het gebied 'centrum' aanvulling in de vorm van één reclamebord (0,60x1,00m) en in het gebied buiten de singels daarnaast nog winkelpresentaties (indien de ruimte dit toelaat). Voor alle vormen van uitstallingen is momenteel een vergunning noodzakelijk, met daarin voorwaarden met betrekking tot afmetingen en plaatsing, etc.

Hoewel de uitgangspunten nog dezelfde zijn: het waarborgen van de veiligheid, bereikbaarheid en cultuurhistorische waarden van de binnenstad, alsmede het waarborgen van de zichtbaarheid van ondernemingen, sluiten de huidige uitvoeringsregels niet meer volledig aan op de huidige tijdsgeest.

Aan de hand van de ervaringen uit de praktijk, de behoefte vanuit "de markt", de wensen zowel vanuit het bestuur als de werkvloer en een benchmark, is een beleidsvoorstel voor geactualiseerd

uitstallingenbeleid opgesteld, waarbij tevens rekening is gehouden met het streven naar deregulering en een gebiedsgerichte aanpak zoals omschreven in het coalitieakkoord 2014-2018 "Wij Maastricht!" en Visie op de Binnenstad 2030.

2. Context

Momenteel is voor het uitstellen van uitstallingen een vergunning noodzakelijk op basis van artikel 2.1.5.1 van de Algemene Plaatselijke Verordening Maastricht 2006 (APV) (voorwerpen of stoffen op, aan of boven de weg).

In het coalitieakkoord 2014-2018 "Wij Maastricht!" wordt de doelstelling uitgesproken om als gemeente Maastricht van autoriteit naar speler in netwerk te gaan: steeds meer ontstaat een netwerksamenleving en doe-democratie vol horizontale verbanden. Gemeente Maastricht luistert, jaagt aan, verbindt en faciliteert: betrokkenheid en verantwoordelijkheid van ondernemers en burgers wordt aangemoedigd. In dat streven past deregulering door middel van het stellen van algemene regels (gekoppeld aan een effectieve handhaving).

Het voorliggende beleidsvoorstel sluit met haar gebiedsgerichte aanpak gericht op buurtversterking en stimulatie van betrokkenheid van ondernemers aan bij de Visie op de Binnenstad 2030. Daarnaast houdt het beleidsvoorstel verband met het Raamplan Openbare Ruimte Gemeente Maastricht (2001), Terrassenbeleid Maastricht 2015 en de Welstandsnota 2004.

3. Gewenste situatie

De gemeente Maastricht en betrokken partijen (in de vorm van ondernemers- en bewonersverenigingen, VVV, Stichting Centrummanagement en Toegankelijk Maastricht) willen de samenhang en kwaliteit van de uitstallingen stimuleren en naar overkoepelende promotie op straat- of buurtniveau gaan. Daarbij is tevens de wens uitgesproken voor meer verantwoordelijkheid en betrokkenheid van ondernemers en deregulering: minder en heldere regels.

Er is daarom gekomen tot een voorstel waarbij gebruik gemaakt wordt van een vergunningvrij "basisbeleid" dat grotendeels overeenkomt met de huidige regelgeving, en een mogelijkheid tot aanvulling op dit beleid in de vorm van een 'straatplan' waarvoor een vergunning verplicht is.

De optie 'straatplan' biedt ondernemers de mogelijkheid om een gezamenlijk plan omtrent uitstallingen in te dienen (tenminste op straatniveau) waarbinnen eventueel afgeweken kan worden van het "basisbeleid". Het straatplan wordt vooraf getoetst waarbij kwaliteit, samenhang (gerelateerd aan het buurtkarakter) en gezamenlijkheid belangrijke criteria zijn. De Welstand- en Monumentencommissie (WMC) heeft in dit kader een adviserende rol.

Samenvattend overzicht

Overzicht (basis)beleid	Vergunningvrij
Binnenstad	Twee plantenbakken langs de deuropening <i>0,45 x 0,45 x 1,50 m (lxbxh)</i>
Centrumgebied	Twee plantenbakken langs de deuropening <i>0,45 x 0,45 x 1,50 m (lxbxh)</i> Winkelpresentatie <i>0,60 x 0,60 x 1,00 m (lxbxh)</i>
Buiten de singels	Twee plantenbakken langs de deuropening <i>0,45 x 0,45 x 1,50 m (lxbxh)</i> Winkelpresentatie(s) <i>gevelgrenzen x 2,00 x 1,00 m (lxbxh)</i>
Additioneel: straatplan	Vergunningplicht
Een door ondernemers gezamenlijk ingediend plan (tenminste straatniveau) waarin additionele/afwijkende uitstallingen staan beschreven.	Ambtelijke toetsing, met eventueel advies van WMC

Collegevoorstel

Alle partijen onderkennen de voordelen en de kracht van een bewust 'bescheiden' (basis)beleid en benadrukken het belang van bereikbaarheid en de cultuurhistorische uitstraling van de binnenstad. De aanvulling op het basisbeleid in de vorm van een straatplan (waarvoor het initiatief bij de ondernemers ligt) doet recht aan de wens voor maatwerk en een gebiedsversterkende aanpak, stimuleert de verantwoordelijkheid en betrokkenheid van ondernemers en het gebruik van kwalitatieve uitstallingen met samenhang op straat- of buurtniveau. Deze optie verleent aanloopstraten de mogelijkheid tot extra vormen van promotie om zodoende de toestroom van publiek in deze straten te bevorderen.

Passend in lijn met de wens naar deregulering en vermindering van lasten wordt er geen precario geheven over uitstallingen binnen het basisbeleid. Ook vervalt voor een groot gedeelte van de uitstallingen de legesplicht. Hiermee geeft de gemeente Maastricht een krachtig signaal af: de gemeente voert een duidelijk beleid omtrent uitstallingen gericht op buurtpromotie en promotie van Maastricht als stad: kwaliteit in plaats van kwantiteit.

Dit beleid en deze doelstellingen zijn samen met de betrokken partijen opgesteld. Zolang ondernemers zich aan dit beleid houden en uitstallingen geplaatst worden in lijn met de gezamenlijk opgestelde doelen en voorwaarden is het gebruik van de openbare ruimte onder die voorwaarden vrij.

Met inachtneming van de behoeften en suggesties vanuit de betrokken partijen is op bovenstaande wijze gekomen tot een voorstel waarmee:

- o De veiligheid en bereikbaarheid van de openbare ruimte gewaarborgd blijft.
- o De cultuurhistorische waarden en uitstraling van de (binnen)stad behouden blijft.
- o Gebiedsgerichte aanpak mogelijk is ter versterking van een buurtkarakter.
- o Kwaliteit en samenhang in de vorm van straat- en buurtpromotie gestimuleerd wordt.
- o De verantwoordelijkheid en betrokkenheid van ondernemers gestimuleerd wordt.
- o Deregulering plaatsvindt in de vorm van het omzetten van een vergunningsplicht in algemene regels.

Juridisch

Het omzetten van de vergunningsplicht in algemene regels vindt zijn grondslag in artikel 2.1.5.1. lid 2 sub h van de APV: "Het verbod [om zonder vergunning van het college de weg of een weggedeelte anders te gebruiken dan overeenkomstig de publieke functie daarvan] geldt niet voor:

(h.) door het college respectievelijk de burgemeester aangewezen gevallen, mits de door het college respectievelijk de burgemeester te stellen algemene regels worden nageleefd."

Dat betekent concreet dat daarmee de vergunningplicht voor het plaatsen van uitstallingen - voor zover deze voldoen aan de in de algemene regels genoemde criteria en voorschriften - komt te vervallen.

Voor gevallen die niet binnen de als algemene regels vast te stellen kaders vallen (de zgn. straatplannen) is maatwerk noodzakelijk en daarvoor blijft de vergunningplicht en de daarbij behorende toetsing (aan o.a. welstandseisen) dan ook gehandhaafd.

Overgangsfase

Bij de invoering van het nieuwe beleid wordt gewerkt met een overgangsfase van één jaar. Er zijn sinds 1989 namelijk verschillende uitzonderingssituaties ontstaan die niet overeenkomen met de kaders van het gezamenlijk opgestelde nieuwe beleid. Hierbij is er een groep ondernemers waarvan de vergunning afloopt binnen een termijn van 1 jaar. Daarnaast is er een (beperkte) groep ondernemers met een vergunning zonder einddatum.

Voor de ondernemers die een vergunning hebben die nog loopt bij de vaststelling van het nieuwe beleid, wordt een overgangsfase voorgesteld van één jaar. Deze overgangsfase geeft de betreffende ondernemers de tijd om hun uitstallingen aan te passen aan de gestelde kaders.

In de gevallen waarin de vergunning voor het hebben van uitstallingen niet afloopt binnen de overgangperiode van één jaar (rond de 30 gevallen), vervalt de vergunning met het sluiten van de huidige onderneming (een zogenaamde 'uitsterfconstructie').

4. Effect op duurzaamheid en/of gezondheid

Niet van toepassing.

5. Effect op de openbare ruimte

Niet van toepassing.

6. Personeel en organisatie

Met de (beperkte) capaciteit die vrijkomt bij het omzetten van de vergunningplicht in algemene regels voor uitstallingen is reeds rekening gehouden bij het opstellen van de strategische personeelsplanning (SPP).

7. Informatiemanagement en automatisering

Niet van toepassing

8. Financiën

Met het vervallen van de vergunningplicht voor uitstallingen binnen de gestelde kaders van het basisbeleid vervallen ook de kosten die de gemeente maakt bij het beoordelen en toekennen/afwijzen van een vergunningsverzoek: de leges.

Ter indicatie: In het jaar 2013 zijn 49 vergunningen voor uitstallingen afgegeven. De leges voor een dergelijke vergunning bedroegen € 38,22 (49 x € 38,22 = € 1.872,28).

In het SPP van Veiligheid en Leefbaarheid is rekening gehouden met het (beperkt) verminderen van de benodigde verguncapaciteit. Voor deze taak is bij team ORHP vanaf 2012 tot en met 2015 elk jaar 0,5 fte bezuinigd.

Door het niet heffen van precario over uitstallingen in het basisbeleid ontvangt de gemeente Maastricht niet langer inkomsten hieruit (deze komen ten gunste van de Algemene middelen). Ter indicatie: in 2013 is een bedrag van € 16.640,- opgelegd aan precario over uitstallingen. Dit wordt opgevangen binnen de totale belastinginkomsten.

In 2016 zal de legesverordening worden herijkt. Met name de kostendekkendheid van de verschillende producten zal dan nader worden bekeken. Daarnaast wordt bekeken of zaken eenvoudiger kunnen of overbodig zijn. Uitgangspunt is een kostendekkende verordening. Mogelijk ontstaan daardoor verschuivingen in de diverse legesposten. Het voorstel daarvoor zal separaat aan het college en de gemeenteraad worden voorgelegd.

In de pilotperiode zullen geen leges worden geheven voor de straatplannen. Deze periode wordt gebruikt om te inventariseren welke ambtelijke inzet nodig is voor het beoordelen van een straatplan. Daarnaast wordt dit gebruikt als incentive om ondernemers te stimuleren in gezamenlijkheid te komen tot een breed gedragen en kwalitatief onderbouwd straatplan.

9. Aanbestedingen

Niet van toepassing

10. Participatie tot heden

Bij het tot stand komen van dit beleidsvoorstel is gekozen voor samenwerking en participatie. In verschillende bijeenkomsten hebben verschillende externe partijen hun visie op het uitstallingsbeleid gedeeld:

- Ondernemersvereniging Stokstraatkwartier
- Ondernemersvereniging Heer Totaal
- Vereniging Ondernemers Centrum
- Ondernemend Wyck

- Stichting Burgerinitiatief Boschstraatkwartier Oost
- Stichting Argus
- Buurtplatform Statenkwartier
- Buurtplatform Wyck
- Stichting Buurtplatforms Groot Heer
- Buurtplatform Binnenstad Maastricht

- Stichting Centrummanagement
- Toegankelijk Maastricht
- VVV

- Welstands- en Monumentencommissie

De ondernemersverenigingen gaven tijdens de sessie aan dat het feit dat zij betrokken zijn bij het tot stand komen van het beleid het draagvlak onder de ondernemers naar verwachting vergroot, en daarmee ook de kans op naleving van opgestelde regels.

11. Voorstel

1. het bijgevoegde voorstel voor geactualiseerd uitstallingenbeleid vast te stellen;
2. de algemene regels voor vergunningvrij plaatsen van uitstallingen vast te stellen;
3. In te stemmen met een overgangsfase van 1 jaar;
4. In te stemmen met een evaluatie van de straatplannen na 1 jaar en een brede evaluatie na 5 jaar.

12. Uitvoering, evaluatie en vervolg

Wanneer het college instemt met dit voorstel treden het beleid en de algemene regels in werking en start de overgangsfase van één jaar.

Evaluatie

Om te kunnen bepalen of met het geactualiseerde beleid de beoogde doelen behaald worden is evaluatie wenselijk. De verleende vergunningen voor straatplannen zullen in het eerste jaar als pilot worden ingezet, waarna na één jaar evaluatie plaatsvindt. Ook het afschaffen van de uitzonderingsregels voor bloemen- groente- en fruitzaken wordt na één jaar geëvalueerd.

Na vijf jaar wordt het beleid in brede zin geëvalueerd, in samenspraak met de bij het tot stand komen van dit beleid betrokken interne en externe partijen. Deze evaluaties zullen inclusief eventuele wijzigingsvoorstellen aan het college worden voorgelegd.

Uitstallingenbeleid 2016

Uitstalling (*de; v; meervoud: uitstallingen*): alles wat direct voor de gevel van een pand op de stoep wordt geplaatst om aandacht te vestigen op de winkel of onderneming die in dat pand gevestigd is. Bijvoorbeeld een bloembak, reclamebord of winkelpresentatie.

Uitstallingenbeleid 2016

1. Leeswijzer

In dit document wordt het uitstallingenbeleid 2016 uiteengezet. Dit beleid is tot stand gekomen aan de hand van de verkregen input van intern en extern betrokkenen.

Allereerst wordt in dit stuk kort de aanleiding en probleemstelling geschetst voor de actualisatie van het uitstallingenbeleid. Daarna volgt een weergave van de gehanteerde werkwijze, de verkregen input vanuit de betrokken partijen en tot slot het nieuwe uitstallingenbeleid.

In de bijlage staat een overzicht van de gesproken partijen.

2. Aanleiding en probleemstelling

Het uitstallingenbeleid maakt onderdeel uit van het reclamebeleid. Onder uitstallingen verstaat de gemeente: een verplaatsbaar en niet permanent verankerd object op, aan of boven de weg, geplaatst voor c.q. in de onmiddellijke nabijheid van een pand, dat tot doel heeft om de aandacht te vestigen op de ter plaatse gevestigde onderneming en/of gericht is op het maken van reclame voor deze onderneming danwel dat wordt geplaatst ter verfraaiing van het pand, en waarbij geen sprake is van een standplaats of een onderdeel van een terras. Het oude uitstallingenbeleid van de gemeente Maastricht dateert uit 1989. Er was voor die tijd met name in de binnenstad een wirwar van uitstallingen ontstaan, van uitgestalde winkelwaren zoals kledingrekken tot reclameborden in alle soorten en maten. De veiligheid en bereikbaarheid kwam door de hoeveelheid uitstallingen in gevaar en het straatbeeld was onrustig. Om hier meer rust in aan te brengen, de karakteristieken van de historische binnenstad weer tot uiting te brengen en de veiligheid en bereikbaarheid te waarborgen zijn er sindsdien regels verbonden aan het plaatsen van uitstallingen in de vorm van huidig beleid. Op hoofdlijnen:

In de binnenstad zijn twee plantenbakken langs de deur toegestaan (max. opp. 0,20m²) met in het centrum aanvulling in de vorm van één reclamebord (0,60 x 1,00m) en in het gebied buiten de singels daarnaast nog winkelpresentaties, beide indien de ruimte dit toelaat. Voor alle vormen van uitstallingen is een vergunning noodzakelijk, met daarin voorwaarden met betrekking tot afmetingen en plaatsing, etc.

Hoewel de uitgangspunten van het beleid nog dezelfde zijn, is er sinds het opstellen van het beleid in 1989 veel veranderd: er zijn nieuwe vormen van reclame-uitingen ontstaan, de indeling van de openbare ruimte is veranderd en ook de verkeersdruk is gewijzigd. De gemeente is daarom begin mei 2014 gestart met herijking van het uitstallingenbeleid. Wat zijn knelpunten en kansen hierbinnen, en hoe is een verbeterslag aan te brengen?

Hoe kunnen we de uitgangspunten van het beleid borgen: veiligheid, bereikbaarheid en behoud van cultuurhistorische waarden van de binnenstad, en tevens de zichtbaarheid van ondernemingen waarborgen? Centraal uitgangspunt hierbij is deregulering en stimulering van verantwoordelijkheid van de ondernemers. Tevens is onderzocht of een gebiedsgerichte aanpak oplossing kan bieden in aansluiting op de Visie op de Binnenstad 2030. Er dient een balans gevonden te worden tussen enerzijds de historische waarden, karakteristieke uitstraling, veiligheid en bereikbaarheid van de (binnen)stad, en anderzijds de ondernemersvrijheid en economische vitaliteit.

3. Werkwijze

Aan de hand van ervaringen uit de praktijk, de behoefte vanuit “de markt”, de wensen vanuit de gemeente Maastricht en aan de hand van een ‘benchmark’ is gekomen tot uitstallingenbeleid wat recht doet aan eerdergenoemde kaders.

Het gaat hierbij om interne en externe betrokkenen, in de vorm van de gemeente Maastricht, ondernemersverenigingen, bewonersverenigingen, Stichting Centrummanagement, VVV, en Toegankelijk Maastricht (Gehandicapten Platform).

4. Input vanuit de gesproken partijen

Het eerste contactmoment heeft met alle partijen plaatsgevonden: in de vorm van bilaterale gesprekken of sessies (ondernemers en bewoners). Hieruit kwam het volgende beeld naar voren:

Het geldende uitstallingenbeleid wordt in het algemeen als positief en passend ervaren door de gesproken partijen. Het (bescheiden) uitstallingenbeleid draagt bij aan de cultuurhistorische uitstraling van de (binnen)stad en het behoud hiervan. Wel worden enkele kanttekeningen bij het beleid geplaatst en suggesties voor verbetering gedaan. Vanuit de verschillende partijen komt met name de vraag naar uniformiteit/samenhang en de mogelijkheid voor een gebiedsgerichte aanpak met daarbij oog voor buurt/straatpromotie in plaats van promotie van individuele ondernemingen naar voren.

Belangrijk hierbij is behoud van de vrije doorgang. Vanuit Toegankelijk Maastricht tevens de notie dat naast de vrije doorgang ook gelet moet worden op de plaatsing van uitstallingen: liefst in één lijn (om noodzakelijk zigzaggen te voorkomen) en niet geheel voor de etalage (omdat slechtzienden en mindervalide deze hierdoor niet meer volledig kunnen zien). Alle partijen beamen dat veiligheid en bereikbaarheid voorop moeten staan en benadrukken het belang van behoud van de karakteristieke cultuurhistorische waarden en sfeer van de (binnen)stad.

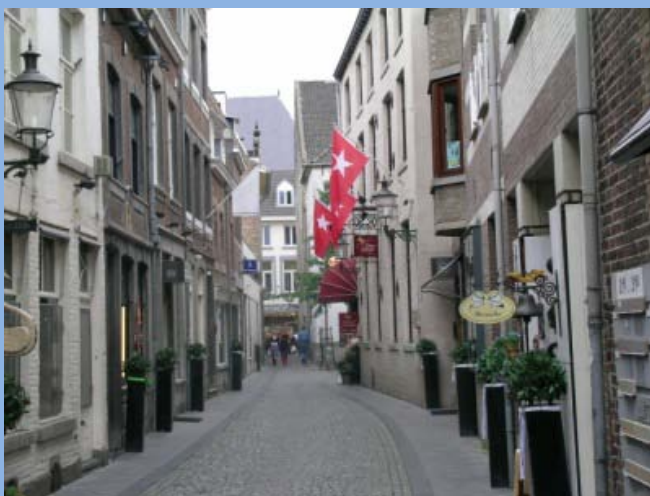
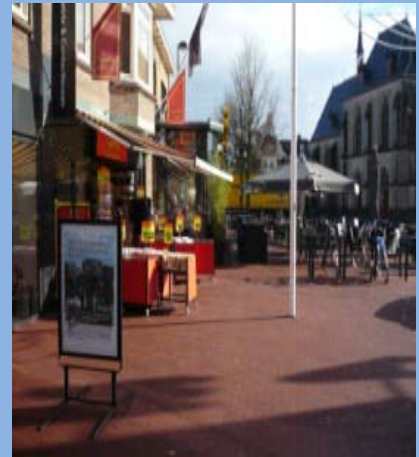
Daarbij noemen de bewoners- en ondernemersverenigingen specifiek de aanloopstraten: beide partijen vinden dat hier speciale aandacht voor moet zijn in nieuw beleid en hier eventueel meer promotie van de straat/ondernemingen mogelijk moet zijn. Verder ook de vraag voor aandacht voor nieuwe/andere vormen van reclame die men steeds vaker ziet opkomen (zoals bijvoorbeeld lopers voor de deur, muziek, bellenblaas, etc.) en waaraan in het beleid uit 1989 geen voorwaarden verbonden zijn, met daarbij het verzoek om deze vormen van reclame-uitingen te beperken. Vanuit de ondernemers wordt ook het belang van goede communicatie over het beleid en definitiebepalingen daarbinnen benadrukt: zowel richting ondernemers als handhavers. Alle gesproken partijen benadrukken het belang van handhaving om te zorgen dat samen vastgestelde regels ook worden nageleefd. De ondernemersverenigingen geven hierbij aan dat de kans op naleving en draagvlak vergroot kan worden door het feit dat het nieuwe beleid in samenspraak met onder andere de ondernemersverenigingen tot stand is gekomen.

Andere in het kader van de totstandkoming van dit beleid gesproken gemeenten noemen Maastricht veelal als goed voorbeeld op het gebied van reclamebeleid, en geven de gemeente vooral mee om niet te onderschatten wat de positieve effecten van bescheiden reclamebeleid zijn. In het kader van deregulering wordt voorgesteld om de vergunningsplicht om te zetten in algemene regels.

Samengevat de volgende aandachtspunten voor nieuw beleid:

- De meeste partijen zijn tegen uitbreiding van het aantal reclameborden, omdat deze als storend ervaren worden.
- Waarborgen van vrije doorgang zeer belangrijk.
- Behoud van karakteristieke cultuurhistorische waarden en sfeer van de (binnen)stad.
- Gebieds- en straatpromotie in plaats van individuele promotie van ondernemingen.
- Gebiedsgerichte aanpak om sfeer en karakter van buurten te versterken.
- Samenhang en kwaliteit in de uitstallingen.
- Communicatie over het beleid naar betrokkenen en handhaving van het beleid zeer belangrijk.
- Deregulering in de vorm van omzetten vergunningsplicht in algemene regels.

Voorbeelden van straatbeeld met uitstallingen dat als onwenselijk wordt ervaren:

Voorbeeld van straatbeeld met uitstallingen dat als wenselijk wordt ervaren:

5. Het nieuwe uitstallingenbeleid

De gemeente Maastricht en de betrokken partijen willen samenhang en kwaliteit van de uitstallingen stimuleren, waarbij tevens aandacht voor meer verantwoordelijkheid en betrokkenheid van ondernemers en deregulering: minder en heldere regels, minder vergunningsplichten. Het vastleggen en dichtspijkeren van alle mogelijke vormen van uitstallingen in de vorm van beleid is daarmee een onwenselijke en onhaalbare kaart. Immers: dit druist in tegen de principes van deregulering en stimulatie van verantwoordelijkheid en betrokkenheid vanuit de ondernemers, en het is bovendien ondoenlijk om in beleid alle vormen van uitstallingen te omvatten. Er is daarom gekomen tot het volgende beleid waarbij gebruik gemaakt wordt van een vergunningsvrij “basisbeleid”, welke grotendeels overeenkomt met huidige regelgeving, en een mogelijkheid tot aanvulling op dit beleid in de vorm van een ‘straatplan’ waarvoor een vergunning verplicht is. De optie ‘straatplan’ biedt ondernemers de mogelijkheid om een gezamenlijk plan omtrent uitstallingen in te dienen (ten minste op straatniveau) waarbinnen eventueel afgeweken kan worden van het “basisbeleid” (waarbij de hoofdprincipes van kracht blijven). Het straatplan wordt door de gemeente getoetst waarbij kwaliteit, samenhang (gerelateerd aan het buurtkarakter) en gezamenlijkheid belangrijke criteria zijn. De Welstandscommissie heeft in dat kader een adviserende rol.

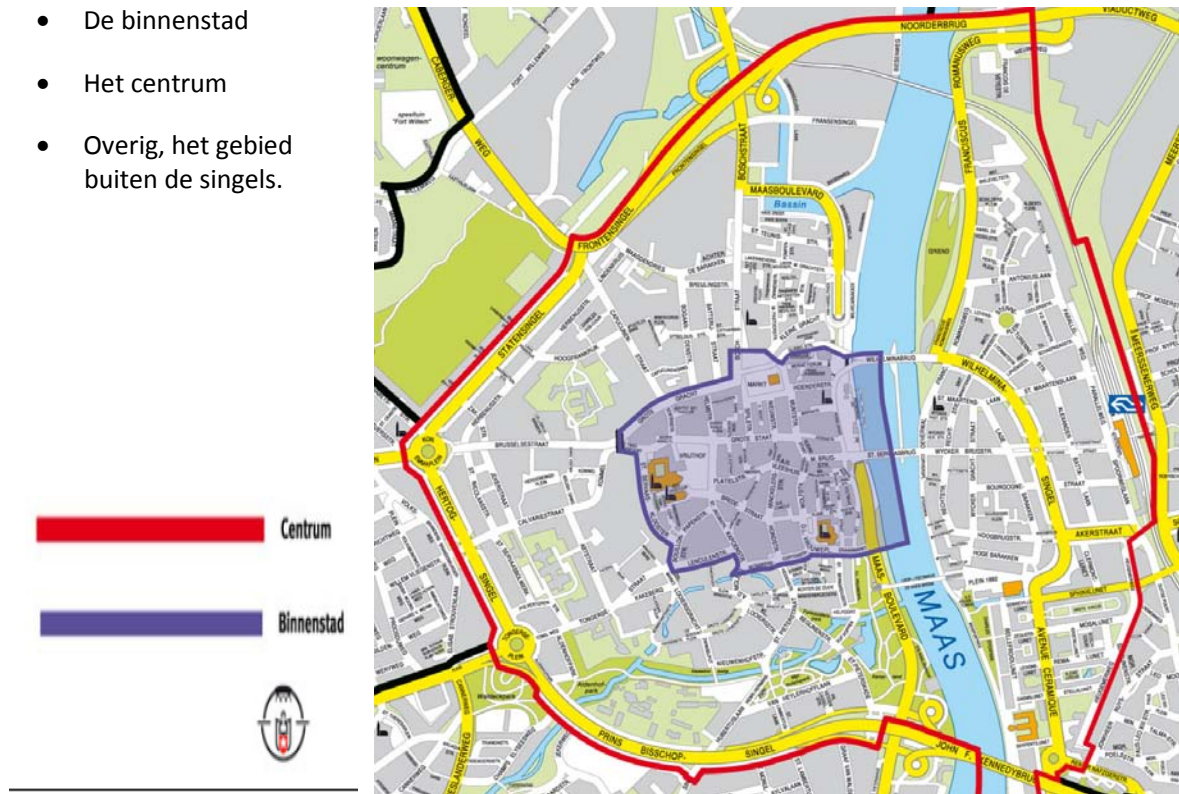
Een bewust ‘bescheiden’ (basis)beleid. Alle partijen onderkennen de voordelen en de kracht hiervan en benadrukken het belang van bereikbaarheid en de cultuurhistorische uitstraling van de binnenstad. Daarbij wordt op deze wijze tevens het indienen van een straatplan gestimuleerd en zodoende participatie en betrokkenheid van ondernemers, versterking van buurtkarakters en kwaliteit en samenhang binnen de uitstallingen.

5.1. Het beleid

5.1.1. Begrenzungen

Het uitstallingsbeleid 2016 maakt onderscheid tussen drie gebieden zoals deze in 2007 door het gemeentebestuur zijn vastgesteld:

- De binnenstad
- Het centrum
- Overig, het gebied buiten de singels.

5.1.2. Toegestane uitstallingen in de gebieden

In de binnenstad zijn twee plantenbakken langs de deur toegestaan. In het centrumgebied hierbij de aanvulling in de vorm van maximaal één winkelpresentatie, en in het gebied buiten de singels zijn eventueel meerdere of grotere winkelpresentaties toegestaan indien de vrije doorgang en veiligheid gewaarborgd blijven.

Plantenbakken

Twee bakken langs de gevels met maximale afmetingen van 45 x 45 x 150 centimeter (lxbxh), inclusief inhoud. De inhoud van de plantenbakken is vrij, zolang deze maar binnen de aangegeven afmetingen blijft. Gebruik van licht, geluid, of elektriciteit bij deze bakken en de inhoud hiervan is niet toegestaan.

De bakken mogen alleen tijdens openingstijden van de onderneming buiten staan. Plaatsing alleen direct tegen de gevel en aan weerszijden van de deurpost.

Winkelpresentatie in het centrumgebied

Binnen het centrumgebied en het gebied buiten de singels is plaatsing van een winkelpresentatie, niet zijnde koopwaar, toegestaan. In het centrumgebied gelden voor deze winkelpresentatie de volgende maximale afmetingen 60 x 60 x 100 centimeter (lxbxh). De winkelpresentatie mag plat tegen de gevel geplaatst worden of haaks op de gevel. Plaatsing alleen direct tegen de gevel, of, indien een voorzieningenstrook aanwezig is, in de voorzieningenstrook.

Belangrijk is dat winkelpresentaties in eenzelfde straat (bij verschillende ondernemingen) in één lijn worden geplaatst om zigzaggen tussen de uitstallingen te voorkomen. Het uitstellen van koopwaar is niet toegestaan. Gebruik van verlichting, geluid of welke andere vorm van elektriciteit is niet toegestaan.

Winkelpresentaties buiten de singels

In het gebied buiten de singels mogen één of meerdere winkelpresentaties geplaatst worden indien de ruime dit toelaat. De winkelpresentaties mogen in dit gebied uit koopwaar bestaan, maar verkoop vanuit de uitstalling is niet toegestaan. De maximale afmeting voor de winkelpresentatie is 2,00 x 1,00 (bxh). De winkelpresentatie mag alleen voor de eigen gevel geplaatst worden: de maximale lengte is daarmee de gevellengte. Winkelpresentaties in eenzelfde straat (bij verschillende ondernemingen) dienen in één lijn te worden geplaatst om zigzaggen tussen de uitstallingen te voorkomen. Gebruik van verlichting, geluid of welke andere vorm van elektriciteit is niet toegestaan.

Voorbeeld van een winkelpresentatie zoals toegestaan buiten de singels.

Foto's uit Haarlem en Bergen op Zoom.

Uitstallingen bij opening en formele jubilea (1, 2, 3, 5, 6 ¼, 10, 12 ½, 15, 20, 25, 30 jaar, etc.)

Bij opening en formele jubilea worden momenteel extra uitstallingen in de vorm van bijvoorbeeld een ballonnenboog toegestaan. Deze optie blijft mogelijk in het nieuwe beleid, waarbij de precieze invulling van de uitstalling vrij is (hoeft niet perse een ballonnenboog te zijn), zolang aan de gestelde voorwaarden (zie 5.1.3.) voldaan wordt. Deze uitstalling mag maximaal vier opeenvolgende openingsdagen dagen geplaatst worden.

5.1.3. Voorwaarden:

Voor alle uitstallingen in alle drie de gebieden gelden de volgende voorwaarden:

- Er dient een minimale vrije doorgang van 150 centimeter gewaarborgd te zijn, waarbij de trottoirband niet wordt meegerekend.
 - Bijzondere regels gaan voor algemene regels: mede naar aanleiding van de herinrichting en het feit dat het hier de stads-as betreft van station naar stadscentrum is voor de Wijckerbrugstraat en Stationsstraat West een minimale doorgang van 250 centimeter bepaald.
- Verkoop vanuit de uitstalling is niet toegestaan.
- Het is niet toegestaan om de straat af te dekken (ook niet in de vorm van een loper of deurmat) of reclameboodschappen op welke manier dan ook op straat te plaatsen (projecteren met licht, schoonspuiten van de straat in de vorm van een logo, etc.)
- Verwijzingsborden (naar eigen of andere onderneming) zijn niet toegestaan.
- Uitstallingen mogen enkel direct tegen de gevel, binnen de eigen gevelgrenzen geplaatst worden.
- In straten waar een zogenaamde voorzieningenstrook aanwezig is dienen uitstallingen in deze strook geplaatst te worden. Voorzieningenstroken zijn bedoeld voor monumentale laanbeplanting, fietsenstallingen, uitstallingen, terrassen en parkeerplaatsen voor auto's. Uitstallingen in de voorzieningenstrook mogen alleen geplaatst worden wanneer zij parkerende voertuigen niet hinderen. (Momenteel de straten Wijckerbrugstraat, Rechtstraat (aan de Maaszijde), het gedeelte van de Stationsstraat tussen de Lage Barakken en de Wilhelminasingel, en de Noordzijde van de Hoenderstraat.)
- Uitstallingen mogen alleen gedurende openingstijden van de onderneming uitgesteld worden.
- Uitstallingen dienen zoveel mogelijk in één lijn geplaatst te worden om de hinder in de vorm van noodzakelijk zigzaggen voor trottoirs gebruikers (met name ook mindervalide) te minimaliseren.

Voorbeelden van toegestane uitstallingen:

Binnenstad:
Twee plantenbakken tegen de gevel
naast de deuropening.

Foto uit Maastricht

Voorbeelden van toegestane uitstallingen:

Centrumgebied:
Twee plantenbakken en/of een uitstalling.

Foto uit Roermond

5.2. Aanvulling op beleid: het straatplan

Om gebiedspromotie te stimuleren en buurtkarakters te versterken is er voor ondernemers de optie om een straatplan in te dienen. Het straatplan biedt ondernemers de mogelijkheid om een gezamenlijk plan (ten minste op straatniveau) in te dienen met betrekking tot uitstallingen waarin afgeweken kan worden van de 'basisregels' (waarbij de hoofdprincipes van kracht blijven). In een straatplan worden de gewenste additionele/afwijkende uitstallingen beschreven. Het gaat bij dit plan om kwalitatieve reclame-uitingen in overkoepelende zin, dus op het niveau van een straat of buurt. Op deze manier kan kwaliteit en samenhang binnen de uitstallingen gewaarborgd worden.

Deze optie doet recht aan de wens voor maatwerk en een gebiedsversterkende aanpak, stimuleert de verantwoordelijkheid en betrokkenheid van ondernemers en het gebruik van kwalitatieve uitstallingen met samenhang op straat- of buurniveau. Het inbouwen van deze optie in het uitstallingenbeleid verleent aanloopstraten de mogelijkheid tot extra vormen van promotie om zodoende de toestroom van publiek in deze straten te bevorderen. Tegelijkertijd blijft de hoge kwaliteit van de binnenstad gewaarborgd.

Het initiatief voor het opstellen en indienen van een straatplan ligt bij de ondernemers. Middels een ambtelijk vooroverleg met de gemeente kan op voorhand aangegeven worden of voorstellen vanuit de

ondernemers haalbaar zijn binnen de kaders van het uitstallingenbeleid, waar nodig schuift een vertegenwoordiger van de Welstandscommissie hierbij aan. De deelnemende ondernemers hebben een informatieplicht richting omwonenden en nabijgelegen ondernemers om hen te informeren over het straatplan en in te gaan op eventuele reacties. De resultaten van zowel het vooroverleg als de informatieronde vinden hun vertaling in de uiteindelijke straatplan-/vergunningaanvraag. Vervolgens wordt deze getoetst aan de geldende voorwaarden en voor advisering voorgelegd aan de Welstandscommissie waarna een besluit wordt genomen.

Voorwaarden die tenminste gelden voor een straatplan:

- De kwaliteit van een straatplan moet meer zijn dan de optelsom van een aantal losse objecten om het straatbeeld te verfraaien. Het is dan ook van groot belang dat een samenhang in de gekozen uitstallingen wordt gerealiseerd.
- Het straatplan is aanvullend op het (basis)uitstallingenbeleid en moet daarmee ook een significante aanvullende bijdrage leveren aan de sfeer en het karakter van de straat of buurt: het plan moet kwaliteit toevoegen.
- Een ongehinderde doorgang van minimaal 150 centimeter (afhankelijk van de locatie) moet gewaarborgd blijven.
- Om zigzaggen te voorkomen dienen uitstallingen zoveel mogelijk in één lijn geplaatst te worden.
- Bij het plaatsen van de uitstallingen dienen hulpmiddelen in het straatbeeld voor minder validen vrij gehouden te worden. Zoals het zoveel mogelijk vrijhouden van de gevellijn en de hardstenen band in de binnenstad van Maastricht, etc.
- Deelnemende ondernemers dienen omwonenden en ondernemers in de nabije omgeving vooraf te informeren over het (te ontwikkelen) straatplan. De resultaten van deze informatieronden vinden hun vertaling in de uiteindelijke vergunningaanvraag.
- Het straatplan moet voldoende deelname en draagvlak hebben van/bij de in het plangebied (tenminste straatniveau) aanwezige ondernemers.
- Het straatplan dient te voldoen aan de Welstandseisen: passend in totaalbeeld en karakter van de straat, uitstalling dient eigen kwaliteit te hebben qua vormgeving, materiaaltoepassing, kleurstelling, en typografie.
- Kosten van aanschaf van materialen voor het straatplan zijn voor rekening van de deelnemende ondernemers.

- Eventueel benodigd onderhoud is de verantwoordelijkheid van de deelnemende ondernemers.

5.3. Basisbeleid vergunningsvrij, straatplan vergunningsplicht

Het beleid uit 1989 kent een vergunningsplicht voor alle uitstallingen, inclusief de twee plantenbakken. In het kader van deregulering is besloten om deze vergunningsplicht los te laten en om te zetten in algemene regels.

Het loslaten van de vergunningsplicht leidt niet noodzakelijkerwijs tot wildgroei. Door het opstellen van algemene regels (de in dit document beschreven voorwaarden) verankerd in de APV (Algemene Plaatselijke Verordening) kunnen dezelfde criteria omtrent de uitstallingen gehanteerd worden als mogelijk in een vergunning.

Door het omzetten van de vergunningsplicht voor uitstallingen zoals genoemd in het basisbeleid in algemene regels kan een dereguleringsslag gerealiseerd worden waarbij het hoge kwaliteitsniveau van de binnenstad gegarandeerd blijft. Het omzetten van de vergunningsplicht in algemene regels vindt zijn grondslag in artikel 2.1.5.1 lid 2.h van de APV: "Het verbod [om zonder vergunning van het college de weg of een weggedeelte anders te gebruiken dan overeenkomstig de publieke functie daarvan] geldt niet voor: (h.) door het college respectievelijk de burgemeester aangewezen gevallen, mits de door het college respectievelijk de burgemeester te stellen algemene regels worden nageleefd.". Deze algemene regels dienen klip en klaar te zijn en vooraf gecommuniceerd te worden met ondernemers, vergunningverleners en handhaving.

Verschil vergunningsplicht en algemene regels in APV

Voor het uitstellen van uitstallingen vallend binnen het basisbeleid is niet langer een vergunning verplicht. Waar voorheen ondernemers voor elke uitstalling een vergunning nodig hadden, is dit nu niet langer nodig. Op basis van de APV worden algemene regels vastgesteld waarin de voorwaarden voor uitstallingen beschreven worden. Binnen deze voorwaarden is het uitstellen van uitstallingen vrij.

Ondernemers hoeven dus niet langer een vergunning aan te vragen, en ook geen melding te doen van de door hun geplaatste uitstallingen, zolang men zich houdt aan de voorwaarden.

Omdat in het straatplan additionele en /of afwijkende uitstallingen geplaatst kunnen worden geldt voor een straatplan wel een vergunningsplicht. Het verbinden van een vergunningsplicht aan het straatplan is ook nodig om te voorkomen dat ondernemers afwijkende uitstallingen gaan plaatsen zonder dat deze deel uitmaken van een goedgekeurd straatplan.

Leges en precario

Door het vaststellen van algemene regels is niet langer een vergunning nodig voor het plaatsen van uitstallingen binnen het basisbeleid. Dat betekent dat daarvoor ook geen leges meer betaald hoeven te worden. Voor het in behandeling nemen van een vergunningaanvraag op basis van een straatplan is wel leges verschuldigd.

Er wordt daarnaast geen precario meer geheven over de in dit beleid benoemde uitstallingen die binnen het 'basisbeleid' worden geplaatst. Hiermee geeft de gemeente Maastricht een krachtig signaal af; de gemeente voert een duidelijk beleid omtrent uitstallingen gericht op buurtpromotie en promotie van Maastricht als stad: kwaliteit in plaats van kwantiteit. Een bewust bescheiden basisbeleid met aanvullend hierop het straatplan, waarvoor de verantwoordelijkheid bij de ondernemers ligt. Dit beleid en deze doelstellingen zijn samen met de ondernemers- en bewonersverenigingen, VVV, Toegankelijk Maastricht en Stichting Centrummanagement opgesteld. Zolang ondernemers zich aan dit beleid houden en uitstallingen geplaatst worden in lijn met de gezamenlijk opgestelde doelen en voorwaarden is het gebruik van de openbare ruimte onder die voorwaarden vrij.

5.4. Communicatie

Tijdens de gesprekken met de ondernemersverenigingen is gebleken dat zij onvoldoende op de hoogte zijn van het uitstallingsbeleid. De regels over hetgeen wel en niet mag zijn slecht bekend bij de ondernemers. Voor het in de praktijk laten slagen van het beleid is het noodzakelijk dat bij invoering van het beleid de nieuwe regels breed gecommuniceerd worden met alle ondernemersverenigingen, de gesproken organisaties (zie bijlage), en ook de bewonersverenigingen.

De ondernemersverenigingen gaven tijdens de sessie aan dat het feit dat zij betrokken zijn bij het tot stand komen van het beleid het draagvlak onder de ondernemers naar verwachting vergroot, en daarmee ook de kans op naleving van opgestelde regels.

Bij invoering van het beleid zal een aankondiging geplaatst worden in/op de:

- Website van de gemeente Maastricht
- Stadskrant De Ster
- De eventuele nieuwsbrieven/uitgiften, websites van de gesproken ondernemers- en bewonersverenigingen
- In WIM, de nieuwsbrief van Stichting Centrummanagement
- Informatiebrochure voor:
 - Bewoners
 - Ondernemers
 - Interne informatiebrochure voor betrokken disciplines (Handhaving, Vergunningverleners, Welstandscommissie)

5.5. Handhaving

Handhaving is nauw betrokken bij het tot stand komen van dit beleidsvoorstel. Het is noodzakelijk om bij invoering van geactualiseerd beleid nadrukkelijk oog te hebben voor de handhaafbaarheid van de regels. Het voorstel is daarom op voorhand in de praktijk getoetst door met de betrokken disciplines, onder andere Handhaving, enkele straten in beeld te brengen.

De optie van het straatplan vraagt daarbij om nauwe communicatie met handhaving over de precieze aard van de verleende vergunning en de toegestane vormen van uitstallingen hierbinnen.

5.6. Overgangsfase

Bij invoering van het uitstallingsbeleid 2016 zal gewerkt worden met een overgangsfase van één jaar. Er zijn sinds 1989 namelijk verschillende uitzonderingsituaties ontstaan die niet overeenkomen met de kaders van het gezamenlijk opgestelde nieuwe beleid. De overgangsfase van één jaar geeft de betreffende ondernemers de tijd om de uitstallingen aan te passen binnen de gestelde kaders.

Bloemenwinkels en groente&fruitzaken

In het beleid van 1989 kennen bloemenwinkels en groente&fruitzaken een uitzonderingspositie: zij mogen hun verswaar binnen de gevelgrenzen uitstallen en mogen daarmee meer uitstallen dan andere ondernemingen in de binnenstad en het centrumgebied. In samenspraak met de betrokkenen wordt deze uitzonderingspositie in dit beleidsvoorstel niet gecontinueerd.

Huidige bloemenzaken en groente&fruitzaken behouden hun uitzonderingspositie voor zolang zij bloemen- of groente&fruitzaken blijven. Aan dergelijke nieuwe zaken wordt deze uitzonderingspositie niet langer toegekend.

5.7. Evaluatie

Om te kunnen bepalen of met het geactualiseerde beleid de beoogde doelen behaald worden is evaluatie wenselijk. De verleende vergunningen voor straatplannen zullen in het eerste jaar als pilot worden ingezet, waarna na één jaar evaluatie plaatsvindt. Aspecten waar dan met name naar gekeken zal worden zijn:

- de deelname en het draagvlak onder de ondernemers
- de wijze van communicatie met omwonenden en niet deelnemende nabijgelegen ondernemers;
- de minimale omvang die gehanteerd wordt: straatniveau;
- de hoogte van de leges;
- de positie van nieuwkomers binnen een straatplan

Daarnaast zal na één jaar worden gezien hoe groot de vraag is naar uitstallingen bij groente&fruitzaken en bloemenwinkels en wat de aard en omvang daarvan is. Op basis daarvan zal worden gezien of het intrekken van deze regeling dient te worden heroverwogen.

Na vijf jaar wordt het beleid in brede zin geëvalueerd, in samenspraak met de bij het tot stand komen van dit beleid betrokken interne en externe partijen. Aan de hand van de genoemde pilots en dit evaluatiemoment kan het beleid worden aangepast/verbeterd.

5.6. Samenvattend overzicht

<i>Overzicht (basis)beleid</i>	<i>Vergunningsvrij</i>
Binnenstad	Twee plantenbakken langs de deuropening <i>0,45 x 0,45 x 1,50 m (lxbxh)</i>
Centrumgebied	Twee plantenbakken langs de deuropening <i>0,45 x 0,45 x 1,50 m (lxbxh)</i> Winkelpresentatie <i>0,60 x 0,60 x 1,00 m (lxbxh)</i>
Buiten de singels	Twee plantenbakken langs de deuropening <i>0,45 x 0,45 x 1,50 m (lxbxh)</i> Winkelpresentatie(s) <i>gevelgrenzen x 2,00 x 1,00 m (lxbxh)</i>
<i>Additioneel: straatplan</i>	<i>Vergunningsplicht</i>
Een door ondernemers gezamenlijk ingediend plan (tenminste straatniveau) waarin additionele/afwijkende uitstallingen staan beschreven.	Ambtelijke toetsing, met advies van Welstandscommissie

Met inachtneming van de behoeften en suggesties vanuit betrokken partijen is op bovenstaande wijze gekomen tot een uitstallingsbeleid waarmee:

- De veiligheid en bereikbaarheid van de openbare ruimte gewaarborgd blijft.
- De cultuurhistorische waarden en uitstraling van de (binnen)stad behouden blijft.
- Gebiedsgerichte aanpak mogelijk is voor versterking van buurtkarakters.
- Kwaliteit en samenhang in de vorm van straat- en buurtpromotie in plaats van promotie van individuele ondernemingen gestimuleerd wordt.
- De verantwoordelijkheid en betrokkenheid van ondernemers gestimuleerd wordt.
- Deregulering plaatsvindt in de vorm van het omzetten van een vergunningsplicht in algemene regels.

Bijlage: Overzicht van de gesproken partijen

Ondernemersverenigingen	
	<i>selectie obv locatie, verkeersstromen, straatbreedte, verwevenheid woonfunctie</i>
Ondernemersvereniging Stokstraatkwartier	Heer Totaal
Vereniging Ondernemers Centrum	Ondernemersinitiatief Wyck

Bewonersverenigingen	
	<i>selectie obv locatie, verkeersstromen, straatbreedte, verwevenheid woonfunctie</i>
Stichting Burgerinitiatief Boschstraatkwartier Oost	Stichting Argus Buurtplatform Statenkwartier
Buurtplatform Wyck	Stichting Buurtplatforms Groot Heer
Buurtplatform Binnenstad Maastricht	

Betrokken organisaties	
Stichting Centrummanagement	Toegankelijk Maastricht
VVV	Welstands- en Monumentencommissie
'Benchmark' gemeenten	
	<i>selectie geënt op Maastrichtse situatie (vestingstad)</i>
Gemeente Roermond	Gemeente Bergen op Zoom
Gemeente Den Bosch	Gemeente Haarlem
Gemeente Amersfoort	Gemeente Brugge
Gemeente Antwerpen	

